

Bruxelles, 24. travnja 2025.
(OR. en)

7947/25

JEUN 50
DISINFO 28
AUDIO 22
JAI 492

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Dezinformacije, manipulacija i prijetnje u kibernetičkom prostoru i njihov utjecaj na živote mladih – <i>rasprava o politikama</i>

Za delegacije se u Prilogu nalaze smjernice predsjedništva o navedenom predmetu s ciljem pripreme za raspravu o politikama na sastanku Vijeća (obrazovanje, mladi, kultura i sport) 12. svibnja 2025.

„Dezinformacije, manipulacija i prijetnje u kibernetičkom prostoru i njihov utjecaj na živote mladih”

Digitalna transformacija društva donosi i prilike i izazove za mlade. Diljem Europe digitalne tehnologije izmijenile su komunikaciju, obrazovanje, pristup informacijama i građanski angažman.

Iako taj napredak potiče učenje, globalnu povezivost i sudjelovanje u različitim sferama života, on podrazumijeva i znatne rizike, osobito u obliku dezinformacija, manipulacije informacijama i prijetnji na internetu.

Dezinformacije, tj. namjerno širenje lažnog ili obmanjujućeg sadržaja, postale su raširen problem, čemu najviše doprinose internetske platforme. Algoritmi koji bi trebali maksimalno povećati interakciju sa sadržajem često daju prednost senzacionalnom sadržaju u odnosu na točnost, čime se potiče okruženje u kojem se brzo šire lažni i štetni diskursi.

Te izazove pogoršavaju taktike za manipuliranje, kao što su algoritamsko ciljanje i eho komore, zajedno s rizicima od zlouporabe tehnologija generativne umjetne inteligencije. Mladi se često susreću sa sadržajem koji učvršćuje njihova uvjerenja i pristranosti te stoga ograničava njihovu izloženost različitim perspektivama. Ta digitalna fragmentacija potiče polarizaciju i oslabljuje društveno povjerenje, što otežava donošenje informiranih odluka.

Taj trend smanjuje povjerenje u demokratske institucije i mladima otežava utvrđivanje vjerodostojnih izvora te manipuliranog i lažnog sadržaja. Posljedice mogu biti ozbiljne i utjecati na percepciju ključnih pitanja kao što su izbori, klimatske promjene i javno zdravlje te potencijalno dovesti do odustajanja od sudjelovanja ili radikalizacije na internetu.

Osim dezinformacija, mladi se suočavaju sa sve većim rizicima od zlostavljanja na internetu, govora mržnje i radikalizacije na internetu. Anonimnost interneta olakšava uznemiravanje i manipulaciju uz minimalnu odgovornost. Te prijetnje snažno utječu na mentalno zdravlje i doprinose anksioznosti, depresiji i, u ekstremnim slučajevima, samoozljeđivanju.

Digitalna isključenost povećava ranjivost na prijetnje na internetu. Ključno je osigurati jednak pristup visokokvalitetnim i pouzdanim digitalnim resursima, posebno za mlade u nepovoljnom položaju. Predanost EU-a uključenosti i ravnopravnosti mora se proširiti na inicijative za jačanje digitalne pismenosti kako bi se osiguralo da su svi mladi sigurni na internetu i da imaju vještine kritičkog razmišljanja za donošenje informiranih odluka na internetu.

Za jačanje demokratskih institucija i poticanje informiranosti mladih potrebno je koordinirano djelovanje i na razini država članica i na razini EU-a. Inicijative kao što su Akcijski plan za digitalno obrazovanje (2021. – 2027.), predstojeći plan za budućnost digitalnog obrazovanja i vještina do 2030., Strategija za Uniju pripravnosti, predstojeći europski štit za zaštitu demokracije i akcijski plan EU-a za borbu protiv zlostavljanja na internetu ključne su za rješavanje tih izazova.

Međutim, potrebne su daljnje mjere kako bi se:

- pomoglo mladima da razviju kritičko razmišljanje, digitalne vještine i medijsku pismenost
- potaknulo sudjelovanje mladih u oblikovanju nacionalnih politika i politika EU-a protiv manipulacije informacijama na internetu
- razvili snažni instrumenti na razini EU-a za jačanje otpornosti mladih na dezinformacije.

S obzirom na navedeno, pozivamo ministre i ministrice da razmisle o pitanjima za usmjeravanje rasprave navedenima u nastavku. Molimo da se intervencije ograniče na najviše tri minute.

1. *Kako države članice mogu pomoći mladima da razviju kritičko razmišljanje, digitalne vještine i medijsku pismenost kako bi mogli procijeniti sadržaj na internetu i izgraditi otpornost na dezinformacije i manipulaciju u digitalnom okruženju?*
2. *Koji instrumenti i mjere na razini EU-a mogu povećati otpornost mladih na dezinformacije i manipulaciju na internetu, promicati pozitivno i odgovorno korištenje digitalnim alatima i bolje ih pripremiti za informirano i aktivno demokratsko sudjelovanje u digitalnom dobu?*